

На основу члана 44. став 2. Закона о безбедности железничког саобраћаја („Службени гласник РС”, број 41/18)

директор Дирекције за железнице доноси

ПРАВИЛНИК О ОЗНАЧАВАЊУ ЖЕЛЕЗНИЧКИХ ВОЗИЛА И ВОЗОВА

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет уређивања

Члан 1.

Овим правилником прописује се означавање железничких возила и возова.

Значење појединих израза

Члан 2.

Поједини изрази употребљени у овом правилнику имају следеће значење:

- 1) *ванредни воз* је воз који не саобраћа редовно већ се у саобраћај уводи по потреби;
- 2) *возило за посебне намене* је моторно пружно возило, локотрактор, моторно возило за испитивање, одржавање или контролу железничких пруга или друго вучно или вучено возило;
- 3) *вучено возило* је железничко возило без сопственог погона намењено за превоз лица (путничка кола) или за превоз робе (теретна кола);
- 4) *вучно возило* је железничко возило са сопственим погоном (локомотива, моторни воз или вучно возило за посебне намене);
- 5) *железничко возило* је возило са или без сопственог погона које се креће на сопственим точковима по железничким колосецима и које се састоји од једног или више структурних и функционалних подсистема или делова тих подсистема;
- 6) *основни воз* је сваки редовни или ванредни воз чији је ред вожње упалпред утврђен и објављен у реду вожње;
- 7) *подељени воз* је воз који се у саобраћај уводи од случаја до случаја и који користи ред вожње неког основног воза;
- 8) *редовни воз* је воз који саобраћа сваког дана или у одређене дане, било да саобраћа за све време или само у току извесног периода важења реда вожње;
- 9) *релација саобраћаја* је превозни пуг воза од његове почетне до крајње станице;
- 10) *UIC објава* је стандард Међународне железничке уније.

II. ОЗНАЧАВАЊЕ ЖЕЛЕЗНИЧКИХ ВОЗИЛА

1. Опште одредбе о означавању железничких возила

Начин означавања

Члан 3.

Железничка возила се означавају:

- 1) бројевима;

- 2) словима;
- 3) другим ознакама и натписима.

Бројчане и словне ознаке
Члан 4.

Бројчану ознаку чини јединствени број који се састоји се од 12 цифара.

Бројчану ознаку допуњују словне ознаке:

- 1) ознака за интероперабилност;
- 2) ознака државе где је возило регистровано;
- 3) ознака имаоца возила;
- 4) ознака за техничке карактеристике возила.

Велика слова и цифре које чине ознаке високи су најмање 80 mm и одговарају стандардима ЈЖС А0.011 и А0.012 (Одлука о железничким стандардима општег значаја и за путничка кола, „Службени гласник ЗЈЖ”, број 14/90).

Ознака из става 1. овог члана поставља се највише два метра изнад горње ивице шине.

Јединствени број возила се мења уколико исти због модификације возила не одражава више првобитну способност за интероперабилност или техничке карактеристике возила.

Структура јединственог броја возила
Члан 5.

Структура јединственог броја возила, у зависности од врсте возила, дата је у Табели 1.

Табела 1

Врста возила	Способност за интероперабилност и тип возила (1. и 2. цифра)	Држава у којој је возило регистровано (3. и 4. цифра)	Техничке карактеристике (цифре 5-8)	Редни број у серији (цифре 9-11)	Контролни број (12. цифра)
Теретна кола	00 до 09 10 до 19 20 до 29 30 до 39 40 до 49 80 до 89 (члан 11.)	01 до 99 (члан 8.)	0000 до 9999 (члан 12.)	000 до 999	0 до 9 (члан 6.)
Путничка кола	50 до 59 60 до 69 70 до 79 (члан 17.)		0000 до 9999 (члан 18.)	001 до 999	
Вучна возила и јединице у саставу моторне гарнитуре	90 до 99 (члан 22.)		0000001 до 8999999 (члан 23.)		
Возила за посебне намене			9000 до 9999 (члан 24.)	000 до 999	

Израчунавање контролног броја

Члан 6.

Контролни број (12. цифра јединственог броја возила) израчунава се на следећи начин:

- 1) бројеви у парним положајима у односу на основни број, бројећи здесна, узимају се у сопственој вредности;
- 2) бројеви у непарним положајима у односу на основни број, бројећи здесна, множе се са два;
- 3) утврђује се збир цифара на парним положајима и свих цифара које чине производе добијене на непарним положајима;
- 4) на збир из тачке 3. овог става члана додаје се допуна која је потребна да би се тај збир довео до пуне десетице – та допуна представља контролни број;
- 5) у случају да је збир из тачке 3. овог става пуна десетица, онда је контролни број 0.

Пример израчунавања контролног броја дат је у Прилогу 1, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Словне ознаке за интероперабилност

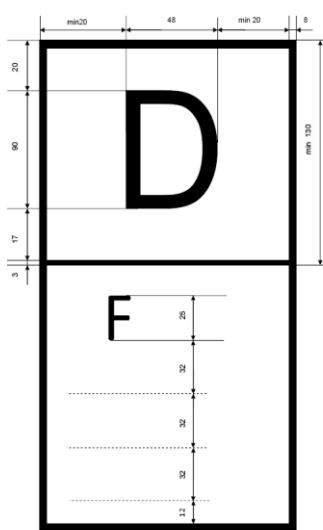
Члан 7.

Словне ознаке за интероперабилност су:

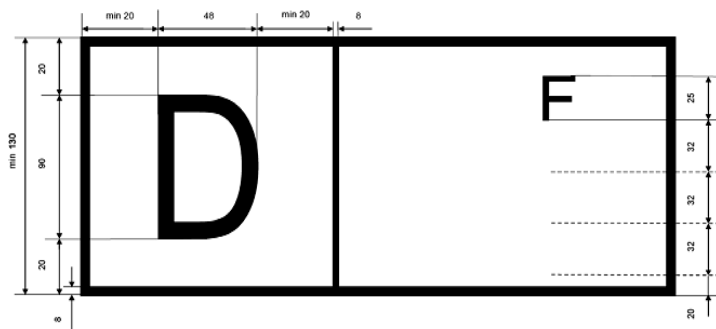
1) „TEN” – означава возило које је потпуно усклађено са свим релевантним Јединственим техничким прописима (у даљем тексту: ЈТП) односно Техничким спецификацијама интероперабилности (у даљем тексту: ТСИ) и одобрено у складу са чланом 6. став 3. Додатка Г (у даљем тексту: АТМФ) Конвенције о међународним превозима железницама (СОТИФ) или чланом 22. став 1. и чланом 23. став 1. Директиве ЕЗ о интероперабилности железничког система у Заједници;

2) „PPV/PPW” – означава возило усаглашено са Прописима о употреби кола у међународном саобраћају (у даљем тексту: PPV/PPW) или Прописима о употреби теретних кола у државама чланицама Организације за сарадњу између железница (у даљем тексту: ОСЖД);

3) Растер – означава возила која не могу да носе ознаку „TEN” у случајевима да ЈТП/ТСИ садрже отворена питања везана за усклађеност возила и инфраструктуре или је возило предмет одступања или специфичног случаја или није потпуно усклађено са ЈТП/ТСИ; таква возила одобравају се у складу са чланом 6. став 4. АТМФ и носе ознаке држава у којима су одобрена за саобраћај, које се уписују на следећи начин:

ИЛИ

где D означава државу у којој је возило први пут одобрено (у датом примеру Немачка) а F означава државу у којој је возило додатно одобрено (у датом примеру Француска).

Словне и бројчане ознаке држава Члан 8.

Словне и бројчане ознаке држава дате су у Табели 2.

Табела 2

Држава	Словна ознака	Бројчана ознака
Република Албанија	AL	41
Народна Демократска Република Алжир	DZ	92
Република Јерменија	AM	58
Република Аустрија	A	81
Република Азербејџан	AZ	57
Република Белорусија	BY	21
Краљевина Белгија	B	88
Босна и Херцеговина	BIH	50 и 44
Република Бугарска	BG	52
Народна Република Кина	RC	33
Република Хрватска	HR	78
Чешка Република	CZ	54
Краљевина Данска	DK	86
Арапска Република Египат	ET	90
Република Естонија	EST	26
Република Финска	FIN	10
Република Француска	F	87
Грузија	GE	28
Савезна Република Немачка	D	80
Република Грчка	GR	73

Држава	Словна ознака	Бројчана ознака
Мађарска	H	55
Исламска Република Иран	IR	96
Република Ирак	IRQ	99
Република Ирска	IRL	60
Држава Израел	IL	95
Република Италија	I	83
Република Казахстан	KZ	27
Република Куба	CU	40
Киргиска република	KS	59
Република Летонија	LV	25
Република Либан	RL	98
Кнежевина Лихтенштајн	FL	-
Република Литванија	LT	24
Велико војводство Луксембург	L	82
Република Македонија	MK	65
Република Малта	M	-
Република Молдавија	MD	23
Кнежевина Монако	MC	-
Монголија	MGL	31
Црна Гора	MNE	62

Држава	Словна ознака	Бројчана ознака
Краљевина Мароко	MA	93
Краљевина Холандија	NL	84
Краљевина Норвешка	N	76
Република Пољска	PL	51
Република Португал	P	94
Румунија	RO	53
Руска Федерација	RUS	20
Република Србија	SRB	72
Словачка Република	SK	56
Република Словенија	SLO	79
Република Кореја	ROK	61
Краљевина Шпанија	E	71
Краљевина Шведска	S	74
Швајцарска Конфедерација	CH	85

Држава	Словна ознака	Бројчана ознака
Сиријска Арапска Република	SYR	97
Република Таџикистан	TJ	66
Република Тунис	TN	91
Република Турска	TR	75
Туркменистан	TM	67
Република Украјина	UA	22
Уједињено краљевство Велике Британије и Северне Ирске	GB	70
Република Узбекистан	UZ	29

Ознака имаоца возила Члан 9.

Ознака имаоца возила је словна ознака која се састоји од два до пет слова и исписује се са обе стране возила поред јединственог броја возила.

Ознака из става 1. овог члана означава имаоца возила регистрованог у националном регистру железничких возила и додељује се у складу са одредбама COTIF.

2. Посебне одредбе за означавање теретних кола

Исписивање бројчаних и словних ознака на теретним колима Члан 10.

Бројчане и словне ознаке исписују се на обе бочне странице теретних кола на следећи начин:

23	TEN	31	TEN	33	TEN
80	<u>D</u> -RFC	80	<u>D</u> -DB	84	<u>NL</u> -ACTS
7369	553-4	0691	235-2	4796	100-8
Zcs		Tanoos		Slpss	

где су:

- 1) TEN ознака за интероперабилност;
- 2) D и NL словне ознаке држава где су кола регистрована;
- 3) RFC, DB и ACTS ознаке имаоца возила.

На теретним колима на чијим бочним страницама нема довољно места за исписивање бројчаних и словних ознака на начин прописан у ставу 1. овог члана, посебно у случају плато кола, бројчане и словне ознаке исписују се на посебним таблама на следећи начин:

0187	3320	644-7
TEN	<u>F</u> -SNCF	Ks

Националне словне ознаке за подсерију уписују се иза међународне словне ознаке и одвајају се од ње цртицом:

0187	3320	644-7
------	------	-------

Бројчане ознаке интероперабилности теретних кола
Члан 11.

Бројчане ознаке интероперабилности теретних кола (1. и 2. цифра јединственог броја возила) дате су у Прилогу 2, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Бројчане ознаке техничких карактеристика теретних кола
Члан 12.

Техничке карактеристике теретних кола представљене су цифрама 5 - 8 јединственог броја возила.

5. цифра означава серију теретних кола.

Цифре 6 - 8 означавају подсерију теретних кола.

Дирекција за железнице објављује бројчане ознаке подсерија теретних кола на својој Интернет страници.

Словне ознаке серија теретних кола изузев зглобних и вишеделних теретних кола
Члан 13.

Словне ознаке серија теретних кола изузев зглобних и вишеделних теретних кола дате су у Табели 3.

Табела 3

E	отворена кола са високим страницама
F	отворена кола са високим страницама
G	затворена кола
H	затворена кола
I	кола са контролом температуре
K	двоосовинска плато кола
L	двоосовинска плато кола
O	мешовита плато кола и отворена кола са високим страницама
R	плато кола са обртним постољима
S	плато кола са обртним постољима
T	кола са кровом који се отвара
U	специјална кола
Z	кола цистерне

Словне ознаке серија зглобних и вишеделних теретних кола
Члан 14.

Словне ознаке серија зглобних и вишеделних теретних кола дате су у Табели 4.

Табела 4

F	отворена кола са високим страницама (две јединице)
H	затворена кола (две јединице)
I	кола са контролом температуре (две јединице)
S	плато кола са обртним постољима (две јединице)
T	кола са кровом који се отвара (две јединице)

U	специјална кола (две јединице)
Z	кола цистерне (две јединице)

Словне ознаке подсерија теретних кола
Члан 15.

Словне ознаке подсерија теретних кола могу бити:

- 1) са међународним значењем;
- 2) са националним значењем.

Словне ознаке подсерија теретних кола са међународним значењем, заједничке за све серије теретних кола, дате су у Табели 5.

Табела 5

q	вод електричног грејања, важи за све врсте струје
qq	вод и уређај електричног грејања, важи за све врсте струје
s	способна за режим саобраћаја „S” – брзина 100 km/h
ss	способна за режим саобраћаја „SS” – брзина 120 km/h

Остале словне ознаке подсерија са међународним значењем, карактеристичне за одређене серије теретних кола, дате су у Прилогу 3, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Словне ознаке подсерија дате у табели 6 имају наведено значење само у Републици Србији.

Табела 6

t	кола за превоз тешких предмета (код S кола)
t	службена кола за теретне возове (код U кола)
u	кола за превоз креча (код T кола)
v	кола само са водом за ваздушно кочење (код свих кола)
w	резервисано
x	кола дужа од 10 m са страницама које се могу скидати (код E кола)
y	резервисано
z	кола са ручном кочницом (код свих кола)
ž	кола за посебне железничке сврхе

3. Посебне одредбе за означавање путничких кола

Исписивање бројчаних и словних ознака на путничким колима
Члан 16.

Бројчане и словне ознаке исписују се на обе бочне странице путничких кола на следећи начин:

E-SNCF 61 87 20 - 72 021 - 7
B¹⁰ tv

Словна ознака државе у којој су кола регистрована и словна ознака техничких карактеристика кола исписује се директно испред, иза или испод јединственог броја возила.

У случају путничких кола са кабином машиновође, јединствени број возила исписује се и унутар кабине.

Бројчане ознаке за способност употребе путничких кола у међународном саобраћају
Члан 17.

Бројчане ознаке за способност употребе путничких кола у међународном саобраћају (1. и 2. цифра јединственог броја возила) дате су у Прилогу 4, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Бројчане ознаке експлоатационих и техничких карактеристика путничких кола
Члан 18.

Бројчане ознаке експлоатационих карактеристика путничких кола (5. и 6. цифра јединственог броја возила) дате су у Прилогу 5, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Бројчане ознаке техничких карактеристика путничких кола (7. и 8. цифра јединственог броја возила) дате су у Прилогу 6, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Словне ознаке серија путничких кола
Члан 19.

Словне ознаке серија путничких возила са међународним значењем дате су у Табели 7.

Табела 7

A	Кола са седиштима првог разреда
B	Кола са седиштима другог разреда
AB	Кола са седиштима првог и другог разреда
WL	Кола за спавање серијске словне ознаке А, В или АВ, зависно од врсте понуђеног смештаја. Серијске словне ознаке за вагоне за спавање са „специјалним” одељцима допуњавају се словном ознаком подсерије „S”
WR	Кола за ручавање
R	Кола са одељком за ресторан, бифе или бар (словна ознака за серију користи се додатно, нпр. AR)
D	Пртљажна кола
DD	Отворена, двоспратна кола за превоз аутомобила
Post	Поштанска кола
AS SR WG	Кола са баром и простором за плес
WSP	Пулман кола
Le	Отворена двоосовна двоспратна кола за превоз аутомобила
Leq	Отворена двоосовна двоспратна кола за превоз аутомобила опремљена водом електричног грејања
Laeq	Отворена троосовна двоспратна кола за превоз аутомобила опремљена водом електричног грејања

Могуће је комбиновање словних ознака датих у Табели 7, с обзиром на конструкцију возила (нпр: ABD – кола са седиштима 1. и 2. разреда и одељком за пртљаг, D Post – пртљажна кола са одељком за пошту и сл.)

Број одељака приказује се у облику индекса (нпр: В¹⁰ – путничка кола другог разреда са десет одељака).

Словне ознаке подсерија путничких кола
Члан 20.

8. Словне ознаке подсерија путничких кола са међународним значењем дате су у Табели

Табела 8

b h	Кола опремљена за превоз путника са инвалидитетом
c	Кола са лежајима
d v	Кола опремљена за превоз бицикала
ee z	Кола која се снабдевају енергијом искључиво преко возног електричног вода (без генератора или алтернатора)
f	Возило с управљачницом (управљачка приколица)
p t	Кола са седиштима и средишњим пролазом
m	Возило дуже од 24,5 m
s	Средишњи пролаз код пртљажних кола и путничких кола са пртљажним одељком

4. Посебне одредбе за означавање вучних возила, јединица у саставу моторних гарнитура и возила за посебне намене

Исписивање бројчаних ознака
Члан 21.

Јединствени број возила исписује се са обе бочне странице вучних возила, јединица у саставу моторне гарнитура и возила за посебне намене на следећи начин:

91 71 1 441 062-8

Јединствени број возила исписује се и унутар сваке кабине вучног железничког возила.

Постојеће шестоцифрене бројчане ознаке могу се задржати на возилима из става 1. овог члана.

Бројчане ознаке типа
Члан 22.

Тип вучних возила, јединица у саставу моторних гарнитура и возила за посебне намене одређен је 1. и 2. цифром јединственог броја возила.

1. цифра јединственог броја возила је увек 9.

2. цифра јединственог броја возила означава тип возила према Табели 9.

Табела 9

2. цифра	Тип возила
0	Разно

1	Електрична локомотива
2	Дизел локомотива
3	Електрична вишеделна гарнитура за велике брзине (моторна кола или приколица)
4	Електрична вишеделна гарнитура осим за велике брзине (моторна кола или приколица)
5	Дизел вишеделна гарнитура (моторна кола или приколица)
6	Специјална приколица
7	Електрична маневарска локомотива
8	Дизел маневарска локомотива
9	Возило за посебне намене

Бројчане ознаке серија вучних возила и јединица у саставу моторних возова
Члан 23.

5. цифра јединственог броја возила је идентична са 2. цифром јединственог броја возила.

Цифре 6 - 8 јединственог броја возила означавају серију возила.

6. цифра код возила са сопственим погоном означава врсту погона, а код приколица њихову припадност моторном возу односно моторним колима према врсти погона.

6. цифра може бити:

- 1) код парних локомотива 0, 1 или 2;
- 2) код електричних локомотива 4 или 5;
- 3) код дизел локомотива 6, 7 или 8;
- 4) код локомотива са осталим врстама погона 9.

Зависно од осталих карактеристика локомотиве, 6. цифра може бити:

1) 0 - означава парне цилиндарске локомотиве које на дан 1. јануара 1933. године нису биле старије од 25 година, а њихово укупно бројно стање било је веће од 5 и код постојећих локомотива се не исписује;

2) 1 - означава парне цилиндарске локомотиве које су на дан 1. јануара 1933. године биле старије од 25 година, односно новије локомотиве уколико је њихово бројно стање било мање од 5;

3) 2 - означава локомотиве са другим врстама парног погона;

4) 4 - означава електричне локомотиве, моторне возове и моторна кола за монофазну струју 25 kV, 50 Hz;

5) 5 - означава електричне локомотиве, моторне возове и моторна кола за друге врсте струје;

6) 6 - означава дизел-електричне локомотиве, моторне возове и моторна кола;

7) 7 - означава дизел-хидрауличне локомотиве, моторне возове и моторна кола;

8) 8 - означава дизел-механичке локомотиве, моторне возове и моторна кола;

9) 9 - означава локомотиве, моторне возове и моторна кола са осталим врстама погона.

7. и 8. цифра јединственог броја возила односе се на карактеристике возила.

Код парних локомотива 7. и 8. цифра имају следеће значење:

- 1) код нормалног колосека:

- (1) 01 - 14 локомотиве са засебним тендером за возове са превозом путника,
- (2) 15 - 19 локомотиве тендерке за возове са превозом путника,
- (3) 20 - 49 локомотиве са засебним тендером за теретне возове,
- (4) 50 - 59 локомотиве тендерке за теретне возове и возове са превозом путника;
- (5) 60 - 69 локомотиве маневарке;

2) код колосека 760 mm:

- (1) 70 - 94 адхезионе локомотиве;
- (2) 95 - 97 зупчасте локомотиве;

Код електричних и дизел локомотива 7. и 8. цифра имају следеће значење:

- 1) 7. цифра означава укупан број погонских или везаних осовина;
- 2) 8. цифра се односи на конструктивни тип локомотиве; 8. цифра, осим 0, обухвата

конструктивне типове локомотива са једнаким техничким карактеристикама; уколико при истој цифри на осмом месту постоје за групу локомотива конструктивне разлике мањег значаја, оне се могу означити цифрама редног броја у серији;

3) локомотиве за узане колосеке имају 0 као 8. цифру; конструктивне разлике могу се изразити редним бројем у серији.

Код моторних возила и приколица, 7. и 8. цифра имају следеће значење:

1) 7. цифра је 1;

2) 8. цифра, ако је 0, 1, 2 или 3 означава разне врсте моторних возила, а ако је 4, 5, 6, 7, 8 или 9 означава разне врсте приколица.

Конструктивне разлике означавају се редним бројем у серији.

При означавању, разликују се приколице:

1) у саставу моторних возова, кад су им чеоне стране посебно прилагођене за сталну везу у моторном возу;

2) уз моторна кола, кад на чеоним странама имају уређаје за нормално увршћивање у моторне возове;

3) са управљачницом, кад су опремљене уређајем помоћу којег се могу послуживати моторна кола на даљину и помоћу којег се на даљину може управљати моторним возом.

Систем означавања моторних кола и приколица дат је у Табели 10.

Табела 10

Врста возила	Серијска ознака и редни број
Моторна кола у саставу моторног воза	*) x10 – 000 x 11 - 000
Моторна кола	x 12 – 000 x 13 - 000
Приколица са управљачницом	x 14 – 000 x 15 - 000
Приколица у саставу моторних возова	x 16 – 000 x 17 - 000
Приколица уз моторна кола	x 18 – 000 x 19 - 000
*) На месту x у цифарској ознаци серије је број који означава врсту погона.	

Бројчане ознаке техничких карактеристика возила за посебне намене

Члан 24.

5. цифра јединственог броја возила је увек 9.

6. цифра јединственог броја возила означава највећу дозвољену брзину возила и има значење како је дато у Табели 11.

Табела 11

Класификација			Дозвољена брзина са сопственим погоном (6. цифра)		
			≥ 100 km/h	< 100 km/h	0 km/h
Може се уврстити у воз	$V \geq 100 \text{ km/h}$	Са сопственим погоном	1	2	
		Без сопственог погона			3
	$V < 100 \text{ km/h}$ и/или ограничења ^а	Са сопственим погоном		4	
		Без сопственог погона			5
Не може се уврстити у воз		Са сопственим погоном		6	
		Без сопственог погона			7
Железничко/друмско возило са сопственим погоном које се може уврстити у воз ^б				8	
Железничко/ друмско возило са сопственим погоном које се не може уврстити у воз ^б				9	
Железничко/друмско возило без сопственог погона ^б					0

а Под ограничењем се мисли на посебан положај у возу (нпр. на крају), обавезна заштитна кола итд.
б Посебни услови у вези са уврштавањем у воз морају се испоштовати.

7. и 8. цифра јединственог броја возила означавају тип и подтип возила за посебне намене.

Значење 7. и 8. цифре јединственог броја возила дато је у Прилогу 7, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

5. Остале ознаке и натписи

Члан 25.

Остале ознаке и натписи прописани су:

- 1) за теретна кола у SRPS EN 15877-1: 2012;
- 2) за остала возила у EN 15877-2:2013.

III. ОЗНАЧАВАЊЕ ВОЗОВА

1. Опште одредбе о означавању возова

Начин означавања

Члан 26.

Возови на пругама Републике Србије означавају се арапским бројевима који се састоје од највише 5 цифара.

Једним бројем може бити означен само један воз на мрежи.

На целој релацији (превозном путу) воз се означава само једним бројем.

Број воза се формира тако да се на основу њега може утврдити да ли је воз из међународног или унутрашњег саобраћаја, врста воза, да ли саобраћа целе године или само у сезони, да ли је основни или подељени, релација на којој саобраћа и смер вожње воза.

Код железничких чворова као полазна односно крајња станица релације сматра се ма која станица чвора.

Трасе возова у графиконима реда вожње означавају се једним бројем.

Изузетно од одредбе става б. овог члана, поједине трасе или делови траса могу се означити са два или више бројева, и то када те трасе или делови траса представљају заједнички ред вожње више возова који не саобраћају истог дана или по истом календару.

Воз од којег се у одвојној станици одваја део воза који саобраћа на одвојној прузи има на целој релацији исти број, а одвојни воз се означава посебним бројем, почев од одвојне станице.

Воз коме се у прикључној станици додаје део воза има на целој релацији исти број, а прикључни воз се означава посебним бројем од почетне до прикључне станице.

Парови возова за превоз путника означавају се са два суседна одговарајућа броја, тако да је парни број мањи.

Код међународних возова за превоз путника цифра десетице означава релацију саобраћаја и утврђена је објавом UIC 419-1.

Код возова за превоз путника у унутрашњем саобраћају релацију саобраћаја означава:

- 1) цифра на месту десетице, код возова са троцифреним бројем;
- 2) цифра на месту стотине, код возова са четвороцифреним бројем.

Код теретних, службених и помоћних возова у унутрашњем саобраћају релација је одређена цифром стотина.

Цифра која одређује релацију саобраћаја возова из унутрашњег саобраћаја одговара броју графикона реда вожње на коме је приказана траса односног воза.

Непарним бројевима означавају се возови који саобраћају на пругама из смера запада и севера у смеру истока и југа, а у супротном смеру возови се означавају парним бројевима.

Возови који саобраћају на пругама које се од пруга из става 15. овог члана одвајају, означавају се, по правилу, непарним бројевима у смеру од одвојне станице према крају пруге, а у супротном смеру возови се означавају парним бројевима.

2. Означавање возова за превоз путника

Означавање возова за превоз путника из међународног саобраћаја

Члан 27.

Возови за превоз путника из међународног саобраћаја означавају се бројевима од 000 до 13499, и то:

- 1) од 000 до 199 – дневни EuroCity (EC) и InterCity (IC) возови;
- 2) од 200 до 299 – ноћни EuroNight (EN) и InterCity (IC) возови;
- 3) од 300 до 499 – експресни и брзи возови;
- 4) од 1000 до 1299 – сезонски експресни и брзи возови;
- 5) од 1300 до 1499 – аутовозови;
- 6) од 13000 до 13299 – агенцијски возови;
- 7) од 13300 до 13499 – прикључци агенцијских возова.

Подељени возови за превоз путника из међународног саобраћаја означавају се тако да се испред броја основног воза додају допунски бројеви и то:

- 1) број 10 – за подељени воз чији је саобраћај унапред планиран и који саобраћа испред основног воза са истим елементима реда вожње као код основног воза;
- 2) број 11 – за подељени воз чији је ред вожње унапред планиран и који саобраћа иза основног воза са истим елементима реда вожње као код основног воза;
- 3) број 12 – за подељени воз чији саобраћај није унапред планиран и који саобраћа по различитим елементима реда вожње од основног воза, који се утврђују код увођења воза у саобраћај.

Означавње возова за превоз путника из унутрашњег саобраћаја
Члан 28.

Возови за превоз путника из унутрашњег саобраћаја означавају се бројевима од 500 до 9999 и то:

- 1) од 500 до 599 – InterCity (IC) возови;
- 2) од 600 до 999 – брзи возови;
- 3) од 2000 до 5999 – путнички возови;
- 4) од 6000 до 8999 – локални путнички возови;
- 5) од 9000 до 9999 – аутовозови.

Подељени возови за превоз путника из унутрашњег саобраћаја означавају се тако да се испред броја основног воза додају допунски бројеви, и то:

- 1) код возова који се означавају са три цифре:
  - (1) број 10 – за подељени воз чији је саобраћај унапред планиран и који саобраћа испред основног воза са истим елементима реда вожње као код основног воза;
  - (2) број 11 – за подељени воз чији је ред вожње унапред планиран и који саобраћа иза основног воза са истим елементима реда вожње као код основног воза;
  - (3) број 12 – за подељени воз чији саобраћај није унапред планиран и који саобраћа по различитим елементима реда вожње од основног воза, који се утврђују код увођења воза у саобраћај;
  - (4) број 14 – за подељени воз чији саобраћај је унапред планиран и који саобраћа помоћним превозним путем;
  - (5) бројеви 15-18 – за подељени воз чији саобраћај није унапред планиран и који саобраћа по различитим елементима реда вожње од основног воза или помоћним превозним путем, што се утврђује приликом увођења воза у саобраћај;

2) код возова који се означавају са четири цифре - додавањем броја 3 испред броја основног воза.

Означавање сезонских возова
Члан 29.

Сезонски возови за превоз путника из унутрашњег саобраћаја означавају се:

- 1) додавањем броја 1 испред троцифреног броја воза;
- 2) додавањем броја 2 испред четвороцифреног броја воза.

3. Означавање теретних возова

Означавње теретних возова из међународног саобраћаја
Члан 30.

Теретни возови из међународног саобраћаја означавају се бројевима од 40000 до 49999, и то:

- 1) од 40000 до 43999 - возови комбинованог саобраћаја;
- 2) од 44000 до 45999 - возови са појединачним колима;
- 3) од 46000 до 46999 - возови са појединачним колима и затворени возови са јединственим товаром (блок возови);
- 4) од 47000 до 49999 – затворени возови са јединственим товаром (блок возови).

Теретни возови из међународног саобраћаја не могу саобраћати као подељени возови. За означавање међународних теретних возова важе и одредбе објаве UIC 419-2.

Означавање теретних возова из унутрашњег саобраћаја Члан 31.

Теретни возови из унутрашњег саобраћаја означавају се бројевима од 50000 до 99999, и то:

- 1) од 50000 до 51999 – брзи теретни возови;
- 2) од 52000 до 52999 – директни теретни возови;
- 3) од 53000 до 53999 – деонички теретни возови;
- 4) од 54000 до 54999 – сабирни возови;
- 5) од 55000 до 55999 – манипулативни возови;
- 6) од 56000 до 56999 – кружни теретни возови;
- 7) од 57000 до 57999 – индустријски возови;
- 8) од 58000 до 59999 – остали теретни возови.

Подељени теретни возови из унутрашњег саобраћаја означавају се тако што се број 5 (прва цифра броја основног воза) замењује бројем 6.

Означавање службених и помоћних возова Члан 32

Службени возови и помоћни возови из унутрашњег саобраћаја означавају се бројевима од 70000 до 79999, и то:

- 1) од 70000 до 70999 – локомотивски возови;
- 2) од 71000 до 71999 – радни возови;
- 3) од 72000 до 72999 – пробни возови ;
- 4) од 73000 до 73999 – празни возови;
- 5) од 74000 до 75999 – помоћни возови ;
- 6) од 76000 до 76999 – извидничке локомотиве;
- 7) од 77000 до 77999 – снежна гртала;
- 8) од 78000 до 79999 – возови за потребе управљача железничке инфраструктуре.

Подељени службени и помоћни возови из унутрашњег саобраћаја означавају се тако што се број 7 (прва цифра броја основног воза) замењује бројем 8.

4. Резервни контингент Члан 33.

Бројеви од 90000 до 99999 су резервни контингент и употребљавају се када за тим настане потреба.

IV. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Престанак важења прописа Члан 34.

Даном ступања на снагу овог правилника престаје да важи Упутство за означавање возова на пругама ЈЖ („Службени гласник ЗЈЖ”, бр. 12/94, 2/95 и 6/03).

Ступање на снагу
Члан 35.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Број 340-290/2014
У Београду, 16. јула 2014. године

Директор,
мр Петар Одоровић, с.р.

Пример за израчунавање контролног броја

Нека је основни број	3	3	8	4	4	7	9	6	1	0	0
Фактор множења	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
	6	3	16	4	8	7	18	6	2	0	0

Збир: $6 + 3 + 16 + 4 + 8 + 7 + 18 + 6 + 2 + 0 + 0 = 52$

Број јединица овог збира је 2. Допуна до пуне десетице је 8 и то је контролни број.

Основни број постаје јединствени број 33 84 44796 100-8.

Прилог 2.

Бројчане ознаке интероперабилности теретних кола (1. и 2. цифра)

	1. цифра ↓	2. цифра →	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	2. цифра ←	1. цифра ↓
		Ширина колосека	фиксна или променљива	фиксна	променљива	фиксна	променљива	фиксна	променљива	фиксна	променљива	фиксна или променљива	Ширина колосека	
Кола усаглашена са важећим ЈТП/ТСИ ТЕРЕТНА КОЛА укључујући одељак 7.1.2 и све услове Прилога Ц (а)	0	са осовинама	Не користи се	теретна кола ^(б)			Не користи се ^(г)					PPV/PPW теретна кола (променљива ширина)	са осовинама	0
	1	са обртним постољима											са обртним постољима	1
	2	са осовинама					теретна кола ^(б)					PPV/PPW теретна кола (фиксна ширина)	са осовинама	2
	3	са обртним постољима											са обртним постољима	3
Остала теретна кола	4	са осовинама (в)	теретна кола која се користе за одржавање	Остала теретна кола								Теретна кола са посебним ознакама за техничке карактеристике која нису одобрена у ЕУ или СОТIF државама	са осовинама (в)	4
	8	са обртним постољима (в)											са обртним постољима (в)	8
	↑ 1. цифра	→ 2. цифра	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	← 2. цифра	↑ 1. цифра

(а) ЈТП Теретна кола А94-02/2.2012 или ТСИ Теретна кола Уредба (ЕУ) бр. 321/2013

(б) Укључујући и теретна кола која у складу са претходним прописима носе цифре утврђене у овој табели.

(в) Фиксна или променљива ширина

(г) Осим за теретна кола серије I (кола са контролисаним температуром). Не користи се код одобравања нових теретних кола

Напомена:

У приложеним табелама подаци дати у метрима односе се на корисну дужину кола (lv) а подаци дати у тонама одговарају највећој граници товарења (tv) која је наведена у табlici товарних маса посматраних кола.

**СЛОВНЕ ОЗНАКЕ ПОДСЕРИЈА ТЕРЕТНИХ КОЛА
ИЗУЗЕВ ЗГЛОБНИХ И ВИШЕДЕЛНИХ ТЕРЕТНИХ КОЛА**

СЛОВНА СЕРИЈА: Е - ОТВОРЕНА КОЛА СА ВИСОКИМ СТРАНИЦАМА

Односи се на кола		обичног типа, чеоно и бочно превртљива, са равним подом са 2 осовине: $lv \geq 7,70 \text{ m}$; $25 \text{ t} \leq tv \leq 30 \text{ t}$ са 4 осовине: $lv \geq 12 \text{ m}$; $50 \text{ t} \leq tv \leq 60 \text{ t}$ са 6 или више осовина: $lv \geq 12 \text{ m}$; $60 \text{ t} \leq tv \leq 75 \text{ t}$
Словна подсерија	a	са 4 осовине
	aa	са 6 или више осовина
	c	са поклопцима за истовар на поду кола ^(a)
	k	са 2 осовине: $tv < 20 \text{ t}$ са 4 осовине: $tv < 40 \text{ t}$ са 6 или више осовина: $tv < 50 \text{ t}$
	kk	са 2 осовине: $20 \text{ t} \leq tv < 25 \text{ t}$ са 4 осовине: $40 \text{ t} \leq tv < 50 \text{ t}$ са 6 или више осовина: $50 \text{ t} \leq tv < 60 \text{ t}$
	1	бочно непревртљива
	11	без подног поклопца ^(б)
	m	са 2 осовине: $lv < 7,70 \text{ m}$ са 4 или више осовина: $lv < 12 \text{ m}$
	mm	са 4 или више осовина: $lv > 12 \text{ m}$ ^(б)
	n	са 2 осовине: $tv > 30 \text{ t}$ са 4 осовине: $tv > 60 \text{ t}$ са 6 или више осовина: $tv > 75 \text{ t}$
	o	није превртљив с чела
p	са кућицом за кочничара ^(б)	
^(a) Важи само за отворена кола с високим страницама са равним подом опремљена уређајем који омогућава да се користе или као обична кола са равним дном или за истовар помоћу гравитације одређених терета уз адекватно постављање подних поклопаца. ^(б) Примењује се само на кола са ширином колосека 1 520 mm.		

СЛОВНА СЕРИЈА: F - ОТВОРЕНА КОЛА СА ВИСОКИМ СТРАНИЦАМА

Односи се на кола	специјалног типа, са 2 осовине: $25 t \leq tv \leq 30 t$ са 3 осовине: $25 t \leq tv \leq 40 t$ са 4 осовине: $50 t \leq tv \leq 60 t$ са 6 или више осовина: $60 t \leq tv \leq 75 t$	
Словна подсерија	a	са 4 осовине
	aa	са 6 или више осовина
	b	велике запремине са појединачним осовинама (запремине $> 45 m^3$)
	c	са гравитационим истоваром, с подешавањем, на изабрану страну, горе ^(a)
	cc	са гравитационим истоваром, с подешавањем, на изабрану страну, доле ^(a)
	f	погодна за саобраћај са Великом Британијом
	ff	погодна за саобраћај са Великом Британијом (искључиво кроз тунел)
	fff	погодна за саобраћај са Великом Британијом (искључиво трајектом)
	k	са 2 или 3 осовине: $tv < 20 t$; са 4 осовине: $tv < 40 t$ са 6 или више осовина: $tv < 50 t$
	kk	са 2 или са 3 осовине: $20 t \leq tv < 25 t$ са 4 осовине: $40 t \leq tv < 50 t$ са 6 или више осовина: $50 t \leq tv < 60 t$
	1	са гравитационим истоваром, одједном, истовремено на обе стране, горе ^(a)
	11	са гравитационим истоваром, одједном, истовремено на обе стране, доле ^(a)
	n	са 2 осовине: $tv > 30 t$ са 3 или више осовина: $tv > 40 t$ са 4 осовине: $tv > 60 t$ са 6 или више осовина: $tv > 75 t$
	o	са гравитационим истоваром, одједном, у средини, горе ^(a)
	oo	са гравитационим истоваром, одједном, у средини, доле ^(a)
p	са гравитационим истоваром, с подешавањем, у средини, горе ^(a)	
pp	са гравитационим истоваром, с подешавањем, у средини, доле ^(a)	
ppp	са кућицом за кочничара ^(b)	
<p>^(a) Појам „истовар помоћу гравитације” односи се само на кола која немају раван под и нису чеоно или бочно превртљива.</p> <p>^(b) Примењује се само на кола са ширином колосека 1 520 mm.</p> <p>Начин истовара тих кола дефинише се комбинацијом следећих карактеристика:</p> <p>1) Размештај истоварних отвора:</p> <ul style="list-style-type: none"> - у средини: отвори смештени изнад колосечне осе; - са обе стране: отвори с обе стране колосека, изван шина (начин истовара за та кола: <ul style="list-style-type: none"> • истовремено на обе стране ако потпуни истовар кола захтева употребу отвора са обе стране, • на изабрану страну ако је потпуни истовар кола могућ употребом отвора на једној страни); - високо: доња ивица истоварног отвора (без обзира на померљиви наставак истоварног отвора) налази се најмање 0,700 m изнад горње ивице шине, и омогућава прихватање робе на транспортну траку; - ниско: доњи ивица истоварног отвора налази се толико ниско изнад шина да прихватање робе на транспортну траку није могућ; <p>2) Темпо истовара:</p> <ul style="list-style-type: none"> - одједном: након што се истоварни отвори отворе за истовар, могу се поново затворити тек након потпуног истовара; - са подешавањем: истовар се у сваком тренутку може подесити или чак прекинути. 		

СЛОВНА СЕРИЈА: G - ЗАТВОРЕНА КОЛА

Односи се на кола	<p style="text-align: center;">обичног типа, са најмање 8 отвора за проветравање са 2 осовине: $9\text{ m} \leq lv < 12\text{ m}$; $25\text{ t} \leq tv \leq 30\text{ t}$ са 4 осовине: $15\text{ m} \leq lv < 18\text{ m}$; $50\text{ t} \leq tv \leq 60\text{ t}$ са 6 или више осовина: $15\text{ m} \leq lv < 18\text{ m}$; $60\text{ t} \leq tv \leq 75\text{ t}$</p>	
Словна подсерија	a	са 4 осовине
	aa	са 6 или више осовина
	b	кола велике запремине: са 2 осовине: $lv \geq 12\text{ m}$ и корисна запремина $\geq 70\text{ m}^3$ са 4 или више осовина: $lv \geq 18\text{ m}$
	bb	са 4 осовине: $lv > 18\text{ m}^{(a)}$
	g	за превоз житарица
	h	за превоз воћа и поврћа ⁽⁶⁾
	k	са 2 осовине: $tv < 20\text{ t}$ са 4 осовине: $tv < 40\text{ t}$ са 6 или више осовина: $tv < 50\text{ t}$
	kk	са 2 осовине: $20\text{ t} \leq tv < 25\text{ t}$ са 4 осовине: $40\text{ t} \leq tv < 50\text{ t}$ са 6 или више осовина: $50\text{ t} \leq tv < 60\text{ t}$
	1	са мање од 8 отвора за проветравање
	11	са проширеним отворима врата ^(a)
	m	са 2 осовине: $lv < 9\text{ m}$ са 4 или више осовина: $lv < 15\text{ m}$
	n	са 2 осовине: $tv > 30\text{ t}$ са 4 осовине: $tv > 60\text{ t}$ са 6 или више осовина: $tv > 75\text{ t}$
	o	са 2 осовине: $lv < 12\text{ m}$ и корисна запремина $\geq 70\text{ m}^3$
p	са кућицом за кочничара ^(a)	
^(a) Примењује се само на кола са ширином колосека 1 520 mm.		
⁽⁶⁾ Појам „за превоз воћа и поврћа” важи само за кола која имају додатне отворе за проветравање у висини пода кола.		

СЛОВНА СЕРИЈА: Н – ЗАТВОРЕНА КОЛА

Односи се на кола	специјалног типа, са 2 осовине: $9\text{ m} \leq l_v < 12\text{ m}$; $25\text{ t} \leq t_v \leq 28\text{ t}$ са 4 осовине: $15\text{ m} \leq l_v < 18\text{ m}$; $50\text{ t} \leq t_v \leq 60\text{ t}$ са 6 или више осовина: $15\text{ m} \leq l_v < 18\text{ m}$; $60\text{ t} \leq t_v \leq 75\text{ t}$	
Словна подсерија	a	са 4 осовине
	aa	са 6 или више осовина
	b	са 2 осовине: $12\text{ m} \leq l_v \leq 14\text{ m}$ и корисна запремина $\geq 70\text{ m}^3$ ^(a) са 4 или више осовина: $18\text{ m} \leq l_v \leq 22\text{ m}$
	bb	са 2 осовине: $l_v \geq 14\text{ m}$ са 4 или више осовина: $l_v \geq 22\text{ m}$
	c	са вратима на чеоним страницама
	cc	са вратима на чеоним страницама и унутрашњим уређењем за превоз аутомобила
	d	са поклопцима на поду кола
	dd	са превртљивим телом ^(б)
	e	са 2 пода
	ee	са 3 пода или више
	f	погодна за саобраћај са Великом Британијом ^(a)
	ff	погодна за саобраћај са Великом Британијом (искључиво кроз тунел)
	fff	погодна за саобраћај са Великом Британијом (искључиво трајектом) ^(a)
	g	за превоз житарица
	gg	за превоз цемента ^(б)
	h	за превоз воћа и поврћа ^(в)
	hh	за превоз минералног ђубрива ^(в)
	i	са бочним страницама која се отварају или клизају
	ii	са врло чврстим бочним страницама која се отварају или клизају ^(г)
	k	са 2 осовине: $t_v < 20\text{ t}$, са 4 осовине: $t_v < 40\text{ t}$, са 6 или више осовина: $t_v < 50\text{ t}$
kk	са 2 осовине: $20\text{ t} < t_v < 25\text{ t}$, са 4 осовине: $40\text{ t} < t_v < 50\text{ t}$, са 6 или више осовина: $50\text{ t} < t_v < 60\text{ t}$	
l	са клизним преградама ^(д)	
ll	са клизним преградама које се могу блокирати ^(д)	
m	са 2 осовине: $l_v < 9\text{ m}$ са 4 или више осовина: $l_v < 15\text{ m}$	
mm	са 4 или више осовина: $l_v > 18\text{ m}$ ^(б)	
n	са 2 осовине: $t_v > 28\text{ t}$, са 4 осовине: $t_v < 60\text{ t}$, са 6 или више осовина: $t_v > 75\text{ t}$	
o	са 2 осовине: $12\text{ m} < l_v < 14\text{ m}$ и корисна запремина $> 70\text{ m}^3$	
p	са кућицом за кочничара ^(б)	
^(a)	Двоосовинска кола са словним подсеријама „f”, „fff” могу имати корисну запремину мању од 70 m^3 .	
^(б)	Примењује се само на кола са ширином колосека $1\,520\text{ mm}$.	
^(в)	Појам „за превоз воћа и поврћа” важи само за кола која имају додатне отворе за проветравање у висини пода кола.	
^(г)	Примењује се само на кола са ширином колосека $1\,435\text{ mm}$.	
^(д)	Клизне преграде се могу привремено скинути.	

СЛОВНА СЕРИЈА: I – КОЛА СА КОНТРОЛОМ ТЕМПЕРАТУРЕ

Односи се на кола		кола хладњаче, са термалном изолацијом разреда IN, са вентилацијом на моторни погон, са подним решеткама и посудама за лед $\geq 3,5 \text{ m}^3$ са 2 осовине: $19 \text{ m}^2 \leq$ корисне површине $\leq 22 \text{ m}^2$; $15\text{t} \leq \text{tv} \leq 25\text{t}$ са 4 осовине: корисне површине $\geq 39 \text{ m}^2$; $30 \text{ t} \leq \text{tv} \leq 40 \text{ t}$
Словна подсерија	a	са 4 осовине
	b	са 2 осовине и велике корисне површине: $22 \text{ m}^2 \leq$ корисне површине $\leq 27 \text{ m}^2$
	bb	са 2 осовине и врло велике корисне површине: $> 27 \text{ m}^2$
	c	са кукама за месо
	d	за превоз рибе
	e	са електричном вентилацијом
	f	погодна за саобраћај са Великом Британијом
	ff	погодна за саобраћај са Великом Британијом (искључиво кроз тунел)
	fff	погодна за саобраћај са Великом Британијом (искључиво трајектом)
	g	са расхладним уређајем ^{(a)(б)}
	gg	кола хладњаче, хлађена течним гасом ^(a)
	h	са топлотном изолацијом разреда IR
	i	хлађена расхладним уређајем техничко-пратећих кола ^{(a)(б)(в)}
	ii	техничко-пратећа кола ^{(a)(в)}
	k	са 2 осовине: $\text{tv} > 15 \text{ t}$, са 4 осовине: $\text{tv} < 30 \text{ t}$
	l	изотермичка кола без посуда за лед ^{(a)(г)}
	m	са 2 осовине: корисне површине $< 19 \text{ m}^2$, са 4 осовине: корисне површине $< 39 \text{ m}^2$
mm	са 4 осовине: корисне површине $\geq 39 \text{ m}^2$ ^(д)	
n	са 2 осовине: $\text{tv} > 25 \text{ t}$, са 4 осовине; $\text{tv} > 40 \text{ t}$	
o	са посудама за лед (ледењацима) запремине мање од $3,5 \text{ m}^3$ ^(г)	
p	без подних решетки	
<p>^(a) Словна ознака подсерије „l” не ставља се на кола која носе ознаке „g”, „gg”, „i” или „ii”.</p> <p>^(б) Кола која истовремено носе словне ознаке „g” и „i” могу се користити појединачно или у композицији хлађеној расхладним уређајем.</p> <p>^(в) Појам „пратећа техничка кола” односи се истовремено на фабричка кола, радионице (са или без простора за спавање), као и на кола са простором за спавање.</p> <p>^(г) Словна ознака „o” не ставља се на кола који носе словну ознаку „l”.</p> <p>^(д) Примењује се само на кола са ширином колосека 1 520 mm.</p>		
<p>Напомена: Корисна површина кола хладњача одређује се увек с обзиром на коришћење посуда за лед.</p>		

СЛОВНА СЕРИЈА: К – ДВОСОВИНСКА ПЛАТО КОЛА

Односи се на кола	обичног типа, са оборивим ниским страницама и кратким ступцима $lv \geq 12 \text{ m}; 25 \text{ t} \leq tv \leq 30 \text{ t}$	
Словна подсерија	b	са дугачким ступцима
	g	опремљена за превоз контејнера ^(a)
	i	са покретним покровом и чврстим чеоним страницама ^(б)
	j	са амортизерима удара
	k	$tv < 20 \text{ t}$
	kk	$20 \text{ t} \leq tv < 25 \text{ t}$
	l	без ступаца
	m	$9 \text{ m} \leq lv < 12 \text{ m}$
	mm	$lv < 9 \text{ m}$
	n	$tv > 30 \text{ t}$
	o	с чврстим бочним страницама
	p	без бочних страница ^(б)
	pp	са покретним бочним страницама

^(a) Словна ознака подсерије „g” може се користити са словном ознаком серије К искључиво за кола обичног типа која су додатно опремљена за превоз контејнера. Кола опремљена искључиво за превоз контејнера морају бити разврстана у серију L.

^(б) Словна ознака подсерије „p” не ставља се на кола која носе словну ознаку подсерије „i”.

СЛОВНА СЕРИЈА: L - ДВОСОВИНСКА ПЛАТО КОЛА

Односи се на кола		специјалног типа, $lv \geq 12m; 25 t \leq tv \leq 30 t$
Словна подсерија	b	са посебним додацима за осигурање средњих контејнера (pa) ^(a)
	c	са окретном подлогом ^(a)
	d	једноподна, опремљен за превоз моторних возила ^(a)
	e	вишеподна, за превоз моторних возила ^(a)
	f	погодна за саобраћај са Великом Британијом
	ff	погодна за саобраћај са Великом Британијом (искључиво кроз тунел)
	fff	погодна за саобраћај са Великом Британијом (искључиво трајектом)
	g	подешена за превоз контејнера (осим pa) ^{(a)(б)}
	h	за превоз котурова лима у хоризонталном положају ^{(a)(в)}
	hh	за превоз котурова лима у вертикалном положају ^{(a)(в)}
	i	са покретним покровом и чврстим чеоним страницама ^(a)
	ii	са врло јаким покретним металним покровом ^(г) и чврстим чеоним страницама ^(a)
	j	са амортизерима удара
	k	$tv < 20t$
	kk	$20t \leq tv < 25t$
	1	без стубаца ^(a)
	m	$9m \leq lv < 12 m$
mm	$lv < 9m$	
n	$tv > 30t$	
p	без бочних страница ^(a)	

^(a) Уписивање словних ознака подсерија „l” или „p” није обавезно за кола која носе словне ознаке подсерија „b”, „c”, „d”, „e”, „g”, „h”, „hh”, „i” или „ii”, али бројчане ознаке увек морају одговарати словним ознакама на колима.

^(б) Кола која искључиво служе за превоз контејнера (осим **pa**).

^(в) Кола која искључиво служе за превоз котурова лима.

^(г) Примењује се само на кола са ширином колосека 1 435 mm.

**СЛОВНА СЕРИЈА: О - МЕШОВИТА ПЛАТО КОЛА И ОТВОРЕНА КОЛА СА
ВИСОКИМ СТРАНИЦАМА**

Односи се на кола	обичног типа, са 2 или 3 осовине, са оборивим бочним или чеоним страницама и ступцима са 2 осовине: $lv \geq 12 \text{ m}$; $25 \text{ t} \leq tv \leq 30 \text{ t}$ са 3 осовине: $lv \geq 12 \text{ m}$; $25 \text{ t} \leq tv \leq 40 \text{ t}$	
Словна подсерија	a	са 3 осовине
	f	погодна за саобраћај са Великом Британијом
	ff	погодна за саобраћај са Великом Британијом (искључиво кроз тунел)
	fff	погодна за саобраћај са Великом Британијом (искључиво трајектом)
	k	$tv < 20t$
	kk	$20t \leq tv \leq 25t$
	l	без стубаца
	m	$9\text{m} \leq lv < 12 \text{ m}$
	mm	$lv < 9\text{m}$
n	са 2 осовине: $tv > 30 \text{ t}$, са 3 осовине: $tv > 40 \text{ t}$	

СЛОВНА СЕРИЈА: R – ПЛАТО КОЛА СА ОБРТНИМ ПОСТОЉИМА

Односи се на кола	обичног типа, са оборивим чеоним страницама и ступцима $18 \text{ m} \leq lv \leq 22 \text{ m}$; $50 \text{ t} \leq tv \leq 60 \text{ t}$	
Словна подсерија	b	$lv \geq 22 \text{ m}$
	e	са оборивим бочним страницама
	g	опремљена за превоз контејнера ^(a)
	h	опремљена за превоз котурова лима у хоризонталном положају ^(b)
	hh	опремљена за превоз котурова лима у вертикалном положају ^(b)
	i	са покретним кровом и чврстим чеоним страницама ^(b)
	j	са амортизерима удара
	k	$tv < 40 \text{ t}$
	kk	$40 \text{ t} \leq tv < 50 \text{ t}$
	l	без стубаца
	m	$15 \text{ m} \leq lv < 18 \text{ m}$
	mm	$lv < 15 \text{ m}$
	n	$tv > 60 \text{ t}$
	o	са чврстим чеоним страницама нижим од 2 m
oo	са чврстим чеоним страницама високим 2 m или више ^(b)	
p	без оборивих чеоних страница ^(b)	
pp	са покретним бочним страницама	

^(a) Словна подсерија „g” може се користити са словном серијом R искључиво за кола обичног типа која су додатно опремљена за превоз контејнера. Кола опремљена искључиво за превоз контејнера морају бити разврстана у серију S.

^(b) Словна подсерија „h” или „hh” може се користити са словном серијом R искључиво за кола обичног типа која имају само допунски уређај за превоз контејнера. Кола опремљена искључиво за превоз контејнера морају бити разврстана у серију S.

^(b) Словна подсерија „oo” и/или „p” не ставља се на кола која носе словну ознаку „i”

СЛОВНА СЕРИЈА: S – ПЛАТО КОЛА СА ОБРТНИМ ПОСТОЉИМА

Односи се на кола		специјалног типа, са 4 осовине: $lv \geq 18 \text{ m}$; $50 \text{ t} \leq 60 \text{ t}$ са 6 или више осовина: $lv \geq 22 \text{ m}$; $60 \text{ t} < tv \leq 75 \text{ t}$
Словна подсерија	a	са 6 осовина (2 троосовинска обртна постоља)
	aa	са 8 или више осовина
	aaa	са 4 осовине (2 двоосовинска обртна постоља) ^(a)
	b	са посебном сигурносном опремом за средње (pa) контејнере ^(б)
	c	са обртном подлогом ^(б)
	d	једноподна, опремљена за превоз моторних возила ^{(б)(в)}
	e	вишеподна, за превоз моторних возила ^(б)
	f	погодна за саобраћај са Великом Британијом
	ff	погодна за саобраћај са Великом Британијом (искључиво кроз тунел)
	fff	погодна за саобраћај са Великом Британијом (искључиво трајектом)
	g	опремљена за превоз контејнера, укупне дужине $\leq 60'$ (осим pa) ^{(б)(в)(г)}
	gg	опремљена за превоз контејнера укупне дужине $> 60'$ (осим pa) ^(б) _{(в)(г)}
	h	опремљена за превоз котурова лима у хоризонталном положају ^{(б)(д)}
	hh	опремљена за превоз котурова лима у вертикалном положају ^{(б)(д)}
	i	са покретним кровом и чврстим чеоним страницама ^(б)
	ii	са врло јаким покретним металним кровом ^(б) и чврстим чеоним страницама ^(б)
	j	са амортизерима удара
	k	са 4 осовине: $tv < 40 \text{ t}$ са 6 или више осовина: $tv < 50 \text{ t}$
	kk	са 4 осовине: $40 \text{ t} \leq tv < 50 \text{ t}$ са 6 или више осовина: $50 \text{ t} \leq tv \leq 60 \text{ t}$
	l	без стубаца ^(б)
m	са 4 осовине: $15 \text{ m} \leq lv < 18 \text{ m}$; са 6 или више осовина: $18 \text{ m} \leq lv \leq 22 \text{ m}$	
mm	са 4 осовине: $lv < 15 \text{ m}$ са 6 или више осовина: $lv < 18 \text{ m}$	
mmm	са 4 осовине: $lv \geq 22 \text{ m}$ ^(a)	
n	са 4 осовине: $tv > 60 \text{ t}$ са 6 или више осовина: $tv > 75 \text{ t}$	
p	без страница ^(б)	
<p>^(a) Примењује се само на кола са ширином колосека 1 520 mm.</p> <p>^(б) Уписивање словних ознака подсерије „l” или „p” није обавезно за кола која носе словне ознаке подсерија „b”, „c”, „d”, „e”, „g”, „gg”, „h”, „hh”, „i” или „ii”, али бројчане ознаке увек морају одговарати словним ознакама на колима.</p> <p>^(в) Теретна кола која се осим за превоз контејнера и изменљивих судова користе и за превоз возила означавају се словом подсерија „g” или „gg” и словом подсерије „d”.</p> <p>^(г) Кола која искључиво служе за превоз контејнера или за превоз изменљивих судова опремљених жљебовима за захватање.</p> <p>^(д) Кола која искључиво служе за превоз котурова лима.</p> <p>^(б) Примењује се само на кола са ширином колосека 1 435 mm.</p>		

СЛОВНА СЕРИЈА: Т - КОЛА СА КРОВОМ КОЈИ СЕ ОТВАРА

Односи се на кола	са 2 осовине: $9\text{ m} \leq l_v < 12\text{ m}$; $25\text{ t} \leq t_v \leq 30\text{ t}$ са 4 осовине: $15\text{ m} \leq l_v < 18\text{ m}$; $50\text{ t} \leq t_v \leq 60\text{ t}$ са 6 или више осовина: $15\text{ m} \leq l_v < 18\text{ m}$; $60\text{ t} \leq t_v \leq 75\text{ t}$	
Словна подсерија	a	са 4 осовине
	aa	са 6 или више осовина
	b	кола велике запремине: са 2 осовине: $l_v \geq 12\text{ m}$ са 4 или више осовина: $l_v \geq 18\text{ m}$ ^{(a) (б)}
	c	са вратима на чеоним страницама
	d	са гравитационим истоваром са подешавањем, по избору са обе стране, горе ^{(a) (б) (в)}
	dd	са гравитационим истоваром са подешавањем, по избору са обе стране, доле ^{(a) (б) (в)}
	e	са висином слободног отвора врата већом од $1,90\text{ m}$ ^{(a) (б) (в)}
	f	погодна за саобраћај са Великом Британијом
	ff	погодна за саобраћај са Великом Британијом (искључиво кроз тунел)
	fff	погодна за саобраћај са Великом Британијом (искључиво трајектом)
	g	за превоз житарица
	h	опремљена за превоз котурова лима у хоризонталном положају
	hh	опремљена за превоз котурова лима у вертикалном положају
	i	са бочним страницама које се отварају ^(a)
	j	са амортизерима удара
	k	са 2 осовине: $t_v < 20\text{ t}$ са 4 осовине: $t_v < 40\text{ t}$; са 6 или више осовина: $t_v < 50\text{ t}$
	kk	са 2 осовине: $20\text{ t} \leq t_v < 25$ са 4 осовине: $40\text{ t} \leq t_v < 50\text{ t}$ са 6 или више осовина: $50\text{ t} \leq t_v \leq 60\text{ t}$
	l	са гравитационим истоваром, без подешавања, једновремено са обе стране, горе ^{(a) (б) (в)}
	ll	са гравитационим истоваром, без подешавања, једновремено са обе стране, доле ^{(a) (б) (в)}
	m	са 2 осовине: $l_v < 9\text{ m}$ са 4 или више осовина: $l_v < 15\text{ m}$ ^(б)
n	са 2 осовине: $t_v > 30\text{ t}$ са 4 осовине: $t_v > 60\text{ t}$ са 6 или више осовина: $t_v > 75\text{ t}$	
o	са гравитационим истоваром без подешавања, у средини, горе ^{(a) (б) (в)}	
oo	са гравитационим истоваром без подешавања, у средини, доле ^{(a) (б) (в)}	
p	са гравитационим истоваром са подешавањем, у средини, горе ^{(a) (б) (в)}	
pp	са гравитационим истоваром са подешавањем, у средини, доле ^{(a) (б) (в)}	
^(a) Слово подсерије „e”: - је необавезно на колима која носе слово подсерије „b” (али бројчане ознаке увек морају одговарати словним ознакама на колима); - не ставља се на теретна кола која носе слова подсерије „d”, „dd”, „i”, „l”, „ll”, „o”, „oo”, „p” или „pp”.		

^(б) Слово подсерије „b” и „m” не ставља се на теретна кола која носе словне ознаке подсерија „d”, „dd”, „l”, „ll”, „o”, „oo”, „p” или „pp”.

^(в) Кола са гравитационим истоваром серије Т имају кров који се може отворити, а који у отвореном стању ослобађа сандук кола на целој дужини. Ова кола немају раван под и не могу се киповати ни са бочне ни са чеоне стране.

Начин истовара ових кола одређен је комбинацијом следећих карактеристика:

1) Размештај истоварних отвора:

- у средини: отвори су изнад осе колосека;

- са обе стране: отвори су на обема странама колосека ван шина

(за ова кола начин истовара је следећи:

- истовремено: са обе стране када потпун истовар кола захтева активирање отвора на обема странама,
- наизменично: када је потпун истовар кола омогућен активирањем отвора само са једне стране);

- високо постављен: доња ивица отвора за истовар (не узимајући у обзир покретљиве уређаје који се могу продужити) налази се бар 0,700m изнад горње ивице шине и омогућује примену транспортне траке за прихватање робе;

- ниско постављен: положај доње ивице отвора за истовар не омогућава примену транспортне траке за прихватање робе;

2) Темпо истовара:

- одједном: отвори се могу поново затворити тек после потпуног истовара;

- са подешавањем: истовар се може у свако време подешавати или чак и прекинути.

СЛОВНА СЕРИЈА: U – СПЕЦИЈАЛНА КОЛА

Односи се на кола	која не спадају у серије F, H, L, S или Z са 2 осовине: $25 t \leq tv \leq 30 t$ са 3 осовине: $25 t \leq tv \leq 40 t$ са 4 осовине: $50 t \leq tv \leq 60 t$ са 6 или више осовина: $60 t \leq tv \leq 75 t$	
Словна подсерија	a	са 4 осовине
	aa	са 6 или више осовина
	c	са истоваром под притиском
	d	са гравитационим истоваром са подешавањем, са обе стране по избору, горе ^(a)
	dd	са гравитационим истоваром са подешавањем, са обе стране по избору, доле ^(a)
	f	погодна за саобраћај са Великом Британијом
	ff	погодна за саобраћај са Великом Британијом (искључиво кроз тунел)
	fff	погодна за саобраћај са Великом Британијом (искључиво трајектом)
	g	за превоз житарица
	i	опремљена за превоз предмета који би прекорачили товарни профил ако би се товарили на кола обичног типа ^{(б) (в)}
	k	са 2 или 3 осовине: $tv < 20 t$ са 4 осовине: $tv < 40 t$ са 6 или више осовина: $tv < 50 t$
	kk	са 2 или 3 осовине: $20 t \leq tv \leq 25 t$ са 4 осовине: $40 t \leq tv \leq 50 t$ са 6 или више осовина: $50 t \leq tv \leq 60 t$
	l	са гравитационим истоваром без подешавања, једновремено са обе стране, горе ^(a)
	ll	са гравитационим истоваром без подешавања, једновремено са обе стране, доле ^(a)
	n	са 2 осовине: $tv > 30 t$ са 3 осовине: $tv > 40 t$ са 4 осовине: $tv > 60 t$ са 6 или више осовина: $tv > 75 t$ ^(в)
o	са гравитационим истоваром без подешавања, у средини, горе ^(a)	
oo	са гравитационим истоваром без подешавања, у средини, доле ^(a)	
p	са гравитационим истоваром са подешавањем, у средини, горе ^(a)	
pp	са гравитационим истоваром без подешавања, у средини, доле ^(a)	
<p>^(a) Кола са гравитационим истоваром серије U су затворена кола у које се терет може утоваривати само одозго кроз један или више отвора чија је укупна дужина мања од дужине тела тих кола. Та кола немају раван под нити их је могуће превртати са чела или са бока.</p> <p>^(б) То су нарочито:</p> <ul style="list-style-type: none"> - кола са спуштеним подом; - кола са средишним удубљењем; - кола са стално опремљеним дијагоналним ослонцима. <p>^(в) Словна ознака подсерије „n” не ставља се на кола која носе словне ознаке подсерије „i”.</p>		

Начин истовара тих кола дефинише се комбинацијом следећих карактеристика:

1) Размештај истоварних отвора:

- у средини: отвори су изнад осе колосека;

- са обе стране: отвори су на обема странама колосека ван шина

(за ова кола начин истовара је следећи:

- истовремено: са обе стране када потпун истовар кола захтева активирање отвора на обема странама,
- наизменично: када је потпун истовар кола омогућен активирањем отвора само са једне стране);

- високо постављен: доња ивица отвора за истовар (не узимајући у обзир покретљиве уређаје који се могу продужити) налази се бар 0,700m изнад горње ивице шине и омогућује примену транспортне траке за прихватање робе;

- ниско постављен: положај доње ивице отвора за истовар не омогућава примену транспортне траке за прихватање робе;

2) Темпо истовара:

- одједном: отвори се могу поново затворити тек после потпуног истовара;

- са подешавањем: истовар се може у свако време подешавати или чак и прекинути.

СЛОВНА СЕРИЈА: Z – ЦИСТЕРНЕ

Односи се на кола	са металним судовима, за превоз течних или гасовитих производа са 2 осовине: $25\text{ t} < l_v < 30\text{ t}$ са 3 осовине: $25\text{ t} < t_v < 40\text{ t}$ са 4 осовине: $50\text{ t} < t_v < 60\text{ t}$ са 6 или више осовина: $60\text{ t} < t_v < 75\text{ t}$	
Словна подсерија	a	са 4 осовине
	aa	са 6 или више осовина
	b	за превоз нафтних деривата ^(a)
	c	са истоваром под притиском ^(b)
	d	за превоз прехранбених и хемијских производа ^(a)
	e	са уређајима за загревање
	f	погодна за саобраћај са Великом Британијом
	ff	погодна за саобраћај са Великом Британијом (искључиво кроз тунел)
	fff	погодна за саобраћај са Великом Британијом (искључиво трајектом)
	g	за превоз компримираних гасова, претворених у течну стање или растворених под притиском ^(b)
	i	са судовима од неметала
	j	са амортизационим уређајем
	k	са 2 или 3 осовине: $t_v < 20\text{ t}$ са 4 осовине: $t_v < 40\text{ t}$ са 6 или више осовина: $t_v < 50\text{ t}$
kk	са 2 или 3 осовине: $20\text{ t} < t_v < 25\text{ t}$ са 4 осовине: $40\text{ t} < t_v < 50\text{ t}$ са 6 или више осовина: $50\text{ t} < t_v < 60\text{ t}$	
n	са 2 осовине: $t_v > 30\text{ t}$ са 3 осовине: $t_v > 40\text{ t}$ са 4 осовине $t_v > 60\text{ t}$ са 6 или више осовина: $t_v > 75\text{ t}$	
p	са кућицом за кочничара ^(a)	
^(a) Примењује се само на кола са ширином колосека 1 520 mm.		
^(b) Словна подсерија „с” не ставља се на кола која носе слово подсерије „g”.		

СЛОВНЕ ОЗНАКЕ ЗА ПОДСЕРИЈЕ ЗГЛОБНИХ И ВИШЕДЕЛНИХ ТЕРЕТНИХ КОЛА

СЛОВНА СЕРИЈА: F – ОТВОРЕНА КОЛА СА ВИСОКИМ СТРАНИЦАМА

Односи се на кола	зглобна или вишеделна кола са осовинама, са 2 јединице $22\text{ m} \leq lv < 27\text{ m}$	
Словна подсерија	a	са обртним постољима
	c	са гравитационим истоваром са подешавањем, по избору са обе стране, горе ^(a)
	cc	са гравитационим истоваром са подешавањем по избору са обе стране, доле ^(a)
	e	са 3 јединице
	ee	са 4 или више јединица
	f	погодна за саобраћај са Великом Британијом
	ff	погодна за саобраћај са Великом Британијом (само кроз тунел)
	fff	погодна за саобраћај са Великом Британијом (само железничким трајектом)
	1	са гравитационим истоваром без подешавања, једновремено са обе стране, горе ^(a)
	11	са гравитационим истоваром без подешавања, једновремено са обе стране, доле ^(a)
	m	са 2 јединице: $lv \geq 27\text{ m}$
	mm	са 2 јединице: $lv < 22\text{ m}$
	o	са гравитационим истоваром, без подешавања, у средини, горе ^(a)
	oo	са гравитационим истоваром, без подешавања, у средини, доле ^(a)
	p	са гравитационим истоваром, са подешавањем, у средини, горе ^(a)
	pp	са гравитационим истоваром, са подешавањем, у средини, доле ^(a)
r	зглобна кола	
rr	вишеделна кола	

^(a) Кола са гравитационим истоваром серије F су отворена кола, која немају раван под и не могу се киповати нити чеоно нити бочно.

Начин истовара ових кола одређен је комбинацијом следећих карактеристика:

1) Размештај истоварних отвора:

- у средини: отвори су изнад осе колосека;
- са обе стране: отвори су на обема странама колосека ван шина
(за ова кола начин истовара је следећи:
  - истовремено: са обе стране када потпун истовар кола захтева активирање отвора на обема странама,
  - наизменично: када је потпун истовар кола омогућен активирањем отвора само са једне стране);
- високо постављен: доња ивица отвора за истовар (не узимајући у обзир покретљиве уређаје који се могу продужити) налази се бар 0,700m изнад горње ивице шине и омогућује примену транспортне траке за прихватање робе;
- ниско постављен: положај доње ивице отвора за истовар не омогућава примену транспортне траке за прихватање робе;

2) Темпо истовара:

- одједном: отвори се могу поново затворити тек после потпуног истовара;
- са подешавањем: истовар се може у свако време подешавати или чак и прекинути.

СЛОВНА СЕРИЈА: Н – ЗАТВОРЕНА КОЛА

Односи се на кола		зглобна или вишеделна кола са осовинама, са 2 јединице $22\text{ m} \leq l_v < 27\text{ m}$
Словна подсерија	a	са обртним постољима
	c	са вратима на чеоним страницама
	cc	са вратима на чеоним страницама и унутрашњим уређајем за превоз моторних возила
	d	са заклопцима на поду кола
	e	са 3 јединице
	ee	са 4 или више јединица
	f	погодна за саобраћај са Великом Британијом
	ff	погодна за саобраћај са Великом Британијом (само кроз тунел)
	fff	погодна за саобраћај са Великом Британијом (само трајектом)
	g	за превоз житарица
	h	за превоз воћа и поврћа ^(a)
	i	са бочним страницама које се отварају или клизају
	ii	са врло чврстим бочним страницама која се отварају или клизају ^(b)
	l	са покретним преградама ^(b)
	ll	са покретним преградама које се могу блокирати ^(b)
	m	са 2 јединице: $l_v \geq 27\text{ m}$
mm	са 2 јединице: $l_v < 22\text{ m}$	
r	зглобна кола	
rr	вишеделна кола	
<p>^(a) Појам „за превоз воћа и поврћа” важи само за теретна кола која имају додатне отворе за проветравање у висини пода кола..</p> <p>^(b) Примењује се само на кола са ширином колосека од 1 435 mm.</p> <p>^(c) Покретне преграде могу се привремено скинути.</p>		

СЛОВНА СЕРИЈА: I - КОЛА СА КОНТРОЛОМ ТЕМПЕРАТУРЕ

Односи се на кола	кола хладњаче, са термоизолацијом класе IN, са моторном вентилацијом, подним решеткама и посудама за лед $\geq 3,5 \text{ m}^3$ зглобна кола или вишеделна кола са совинама, са 2 јединице $22 \text{ m} \leq l_v < 27 \text{ m}$	
Словна подсерија	a	са обртним постољима
	c	са кукама за месо
	d	за превоз морске рибе
	e	са електричном вентилацијом
	ee	са 4 јединице или више њих
	f	погодна за саобраћај са Великом Британијом
	ff	погодна за саобраћај са Великом Британијом (само кроз тунел)
	fff	погодна за саобраћај са Великом Британијом (само железничким трајектом)
	g	машинска кола хладњаче ^(a)
	gg	кола хладњаче, хлађена течним гасом ^(a)
	h	са термоизолацијом класе IR
	i	хлађена расхладним уређајем пратећих техничких кола ^{(a) (б)}
	ii	пратећа техничка кола ^{(a) (б)}
	l	изотермичка кола без ледењака ^{(a) (б)}
	m	са 2 јединице: $l_v \geq 27 \text{ m}$
	mm	са 2 јединице: $l_v < 22 \text{ m}$
	o	са посудама за лед мањим од $3,5 \text{ m}^3$ ^(б)
	oo	са 3 јединице
p	без подних решетака	
r	зглобна кола	
rr	вишеделна кола	
^(a) Слово подсерије „l” не ставља се на кола која носе словне подсерије „g”, „gg”, „i” или „ii”.		
^(б) Појам „пратећа техничка кола” односи се истовремено на фабричка кола, радионице (са или без простора за спавање), као и на кола са простором за спавање.		
^(б) Слово подсерије „o” не ставља се на кола која носе слово подсерије „l”.		

СЛОВНА СЕРИЈА L – ПЛАТО КОЛА СА НЕЗАВИСНИМ ОСОВИНАМА

Односи се на кола		зглобна кола или вишеделна кола са 2 јединице $22\text{ m} \leq l_v < 27\text{ m}$
Словна подсерија	a	зглобна кола
	aa	вишеделна кола
	b	са посебном опремом за осигурање средњих (pa) контејнера ^(a)
	c	са окретним подлогама ^(a)
	d	без спратова за превоз моторних возила ^(a)
	e	са спратовима за превоз моторних возила ^(a)
	f	погодна за саобраћај са Великом Британијом
	ff	погодна за саобраћај са Великом Британијом (само кроз тунел)
	fff	погодна за саобраћај са Великом Британијом (само железничким трајектом)
	g	прилагођена за превоз контејнера ^{(a) (б)}
	h	подешена за превоз котурова лима у хоризонталном положају ^{(a) (в)}
	hh	подешена за превоз котурова лима у вертикалном положају ^{(a) (в)}
	i	са покретним покровом и чврстим чеоним страницама ^(a)
	ii	са врло чврстим покретним металним покровом ^(г) и чврстим чеоним страницама ^(a)
	j	са амортизерима удара
	l	без стубаца ^(a)
	m	са 2 јединице: $18\text{ m} \leq l_v < 22\text{ m}$
	mm	са 2 јединице: $l_v < 18\text{ m}$
o	са 3 јединице	
oo	са 4 или више јединица	
p	без бочних страница ^(a)	
r	са 2 јединице: $l_v \geq 27\text{ m}$	

^(a) На теретним колима која носе слова подсерија: „b”, „c”, „d”, „e”, „g”, „h”, „hh”, „i” или „ii” стављање слова подсерије „l” или „p” је необавезно, али бројчано обележавање мора увек да одговара обележавању словима која се налазе на колима.

^(б) Теретна кола која у начелу служе искључиво за превоз контејнера (осим **pa**).

^(в) Теретна кола која у начелу служе искључиво за превоз котурова лима.

^(г) Примењује се само на кола са ширином колосека од 1 435 mm.

СЛОВНА СЕРИЈА: S – ПЛАТО КОЛА СА ОБРТНИМ ПОСТОЉИМА

Односи се на кола		зглобна кола или вишеделна кола са 2 јединице $22\text{ m} \leq lv < 27\text{ m}$
Словна подсерија	b	кола носачи за средње (ра) контејнере ^(а)
	c	са окретним подлогама ^(а)
	d	без спратова за превоз моторних возила ^{(а) (б)}
	e	са спратовима за превоз моторних возила ^(а)
	f	погодна за саобраћај са Великом Британијом
	ff	погодна за саобраћај са Великом Британијом (само кроз тунел)
	fff	погодна за саобраћај са Великом Британијом (само железничким трајектом)
	g	прилагођена за превоз контејнера укупне товарне дужине $\leq 60'$ (осим средњих контејнера) ^{(а) (б) (в)}
	gg	прилагођена за превоз контејнера укупне товарне дужине $> 60'$ (осим средњих контејнера) ^{(а) (б) (в)}
	h	за превоз котурова лима у хоризонталном положају ^{(а) (г)}
	hh	за превоз котурова лима у вертикалном положају ^{(а) (г)}
	i	са покретним покровом и чврстим чеоним страницама ^(а)
	ii	са врло чврстим покретним металним покровом ^(а) и чврстим чеоним страницама ^(д)
	j	са амортизерима удара
	l	без стубаца ^(а)
	m	са 2 јединице: $lv \geq 27\text{ m}$
	mm	са 2 јединице: $lv < 22\text{ m}$
	o	са 3 јединице
	oo	са 4 или више јединица
p	без бочних страница ^(а)	
r	зглобна кола	
rr	вишеделна кола	

(а) На теретним колима која носе слова подсерије „b”, „c”, „d”, „e”, „g”, „gg”, „h”, „hh”, „i” или „ii” нису обавезна слова подсерија „l” или „p”, али бројчано обележавање мора увек да одговара обележавању словима која се налазе на колима.

(б) Теретна кола која се осим за превоз контејнера и изменљивих судова користе и за превоз возила означавају се словом подсерија „g” или „gg” и словом подсерије „d”.

(в) Теретна кола која се користе искључиво за превоз контејнера или за превоз изменљивих судова опремљених жљебовима за захватање.

(г) Теретна кола која служе искључиво за превоз котурова лима.

(д) Примењује се само на теретна кола са ширином колосека од 1 435 mm.

СЛОВНА СЕРИЈА: Т - КОЛА СА ПОКРЕТНИМ КРОВОМ

Односи се на кола	зглобна кола или вишеделна кола са осовинама, са 2 јединице $22\text{ m} \leq l_v < 27\text{ m}$	
Словна подсерија	a	са обртним постолјима
	b	са висином слободног отвора врата $> 1,90\text{ m}$ ^(a)
	c	са вратима на чеоним страницама
	d	са гравитационим истоваром са подешавањем, по избору са обе стране, горе ^(б)
	dd	са гравитационим истоваром са подешавањем, по избору са обе стране, доле ^{(a) (б)}
	e	са 3 јединице
	ee	са 4 или више јединица
	f	погодна за саобраћај са Великом Британијом
	ff	погодна за саобраћај са Великом Британијом (само кроз тунел)
	fff	погодна за саобраћај са Великом Британијом (само железничким трајектом)
	g	за превоз житарица
	h	опремљена за превоз котурова лима у хоризонталном положају
	hh	опремљена за превоз котурова лима у вертикалном положају
	i	са бочним страницама које се отварају (a)
	j	са амортизерима удара
	1	гравитациони истовар без подешавања, једновремено са обе стране, горе ^{(a) (б)}
	11	гравитациони истовар без подешавања, једновремено са обе стране, доле ^{(a) (б)}
	m	са 2 јединице: $l_v \geq 27\text{ m}$
	mm	са 2 јединице: $l_v < 22\text{ m}$
	o	са гравитационим истоваром без подешавања, у средини, горе ^{(a) (б)}
	oo	са гравитационим истоваром без подешавања, у средини, доле ^{(a) (б)}
	p	са гравитационим истоваром са подешавањем, у средини, горе ^{(a) (б)}
	pp	са гравитационим истоваром са подешавањем, у средини, доле ^{(a) (б)}
r	зглобна кола	
rr	вишеделна кола	

(a) На колима која носе слово подсерије „d”, „dd”, „i”, „l”, „ll”, „o”, „oo”, „p” или „pp” не ставља се слово подсерије „b”.

(б) Кола са гравитационим истоваром серије Т имају кров који се може отворати, а који у отвореном стању ослобађа сандук кола на целој дужини. Ова кола немају раван под и не могу се киповати ни са бочне ни са чеоне стране.

Начин истовара ових кола одређен је комбинацијом следећих карактеристика:

1) Размештај истоварних отвора:

- у средини: отвори су изнад осе колосека;

- са обе стране: отвори су на обема странама колосека ван шина

(за ова кола начин истовара је следећи:

- истовремено: са обе стране када потпун истовар кола захтева активирање отвора на обема странама;

- наизменично: када је потпун истовар кола омогућен активирањем отвора само са једне стране);

- високо постављен: доња ивица отвора за истовар (не узимајући у обзир покретљиве уређаје који се могу продужити) налази се бар $0,700\text{ m}$ изнад горње ивице шине и омогућује примену транспортне траке за прихватање робе;

- ниско постављен: положај доње ивице отвора за истовар не омогућава примену транспортне траке за прихватање робе;

2) Темпо истовара:

- одједном: отвори се могу поново затворити тек после потпуног истовара;

- са подешавањем: истовар се може у свако време подешавати или чак и прекинути.

СЛОВНА СЕРИЈА: U – СПЕЦИЈАЛНА КОЛА

Односи се на кола	зглобна кола или вишеделна кола са осовинама, са 2 јединице $22\text{ m} \leq l_v < 27\text{ m}$	
Словна подсерија	a	са обртним постољима
	e	са 3 јединице
	ee	са 4 или више јединица
	c	са истоваром под притиском
	d	са гравитационим истоваром са подешавањем, по избору са обе стране, горе ^(a)
	dd	са гравитационим истоваром са подешавањем, по избору са обе стране, доле ^{(a)(б)}
	f	погодна за саобраћај са Великом Британијом
	ff	погодна за саобраћај са Великом Британијом (само кроз тунел)
	fff	погодна за саобраћај са Великом Британијом (само железничким трајектом)
	g	за превоз житарица
	i	опремљена за превоз предмета који би прекорачили товарни профил ако би се товарили на кола обичног типа ^(б)
	1	са гравитационим истоваром без подешавања, једновремено са обе стране, горе ^(a)
	11	са гравитационим истоваром без подешавања, једновремено са обе стране, доле ^(a)
	m	са 2 јединице: $l_v \geq 27\text{ m}$
	mm	са 2 јединице: $l_v < 22\text{ m}$
	o	са гравитационим истоваром без подешавања, у средини, горе ^(a)
	oo	са гравитационим истоваром без подешавања, у средини, доле ^{(a)(б)}
	p	са гравитационим истоваром са подешавањем, у средини, горе ^(a)
pp	са гравитационим истоваром са подешавањем, у средини, доле ^(a)	
r	зглобна кола	
rr	вишеделна кола	
<p>^(a) Кола са гравитационим истоваром серије U су затворена кола у које се терет може утоваривати само одозго кроз један или више отвора чија је укупна дужина мања од дужине тела тих кола. Та кола немају раван под нити их је могуће превртати са чела или са бока.</p> <p>^(б) То су нарочито:</p> <ul style="list-style-type: none"> - кола са спуштеним подом; - кола са средишњим удубљењем; - кола стално опремљена са дијагоналним ослонцима. 		

Начин истовара ових кола одређен је комбиновањем следећих карактеристика:

1) Размештај истоварних отвора:

- у средини: отвори су изнад осе колосека;
- са обе стране: отвори су на обема странама колосека ван шина
(за ова кола начин истовара је следећи:
  - истовремено: са обе стране када потпун истовар кола захтева активирање отвора на обема странама,
  - наизменично: када је потпун истовар кола омогућен активирањем отвора само са једне стране);
- високо постављен: доња ивица отвора за истовар (не узимајући у обзир покретљиве уређаје који се могу продужити) налази се бар 0,700 m изнад горње ивице шине и омогућује примену транспортне траке за прихватање робе;
- ниско постављен: положај доње ивице отвора за истовар не омогућава примену транспортне траке за прихватање робе;

2) Темпо истовара:

- одједном: отвори се могу поново затворити тек после потпуног истовара;
- са подешавањем: истовар се може у свако време подешавати или чак и прекинути.

СЛОВНА СЕРИЈА: Z - ЦИСТЕРНЕ

Односи се на кола	са металним судовима, за превоз течних или гасовитих производа зглобна кола или вишеделна кола са осовинама, са 2 јединице $22\text{ m} \leq l_v < 27\text{ m}$	
Словна подсерија	a	са обртним постољима
	c	са истоваром под притиском ^(a)
	e	са уређајем за загревањем
	f	погодна за саобраћај са Великом Британијом
	ff	погодна за саобраћај са Великом Британијом (само кроз тунел)
	fff	погодна за саобраћај са Великом Британијом (само железничким трајектом)
	g	за превоз компримираних гасова, претворених у течну стање или растворених под притиском ^(a)
	i	са судовима од неметала
	j	са амортизационим уређајем
	m	са 2 јединице: $l_v \geq 27\text{ m}$
	mm	са 2 јединице: $l_v < 22\text{ m}$
	o	са 3 јединице
	oo	са 4 јединице или више њих
r	зглобна кола	
rr	вишеделна кола	
^(a) Слово подсерије „c” не ставља се на кола која носе слово подсерије „g”.		

Прилог 4.

Бројчане ознаке за способност употребе путничких кола у међународном саобраћају (1. и 2. цифра)

	Унутрашњи саобраћај	TEN ^(a) и/или COTIF ^(b) и/или PPV/PPW				Унутрашњи или међународни саобраћај према посебном спору зуму	TEN ^(a) и/или COTIF ^(b)	PPV/PPW		
→ 2. цифра 1. цифра ↓	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
5	Возила за унутрашњи саобраћај	Возила са фиксном ширином колосека, неклиматизована (укључујући кола за превоз путничких аутомобила)	Возила с променљивом ширином колосека (1435/1520), не климатизована	Не користи се	Возила с променљивом ширином колосека (1435/1668), не климатизована	Музејска возила	Не користи се (в)	Возила с фиксном ширином колосека	Возила с променљивом ширином колосека (1435/1520) којима се може заменити обртно постоље	Возила са фиксном ширином колосека (1435/1520) којима се могу подешавати осовине
6	Сервисна возила	Возила са фиксном ширином колосека, климатизована	Возила с променљивом ширином колосека (1435/1520), климатизована	Сервисна возила	Возила с променљивом ширином колосека (1435/1668), климатизована	Кола за превоз путничких аутомобила	Не користи се (в)			
7	Климатизована и заптивена возила	Не користи се	Не користи се	Заптивена возила са фиксном ширином колосека, климатизована	Не користи се	Остала возила	Не користи се	Не користи се	Не користи се	Не користи се

(a) Усклађеност с важећим ЈТП/ТСИ, види члан 7.

(b) Укључујући возила која у складу с постојећим прописима (нпр. RIC) носе цифре утврђене у овој табели. COTIF: возило усклађено с прописом COTIF који важи у тренутку одобравања возила

(в) Осим за путничка кола са фиксном ширином колосека (56) и променљивом ширином колосека (66) која су већ одобрена. Не користи се за нова возила.

Бројчане ознаке експлоатационих карактеристика путничких кола (5. и 6. цифра)

	6. цифра → 5. цифра ↓	0	1	2	3	4
Резервисано	0	Резервисано	Резервисано	Резервисано	Резервисано	Резервисано
Возила са седиштима 1. разреда	1	10 одељака уз бочни ходник или одговарајући отворени салонски простор са средишњим пролазом	> 11 одељака уз бочни ходник или одговарајући отворени салонски простор са средишњим пролазом	Резервисано	Резервисано	Две или три осовине
Возила са седиштима 2. разреда	2	10 одељака уз бочни ходник или одговарајући отворени салонски простор са средишњим пролазом	11 одељака уз бочни ходник или одговарајући отворени салонски простор са средишњим пролазом	≥ 12 одељака уз бочни ходник или одговарајући отворени салонски простор са средишњим пролазом	Три осовине	Две осовине
Возила са седиштима 1. или 1/2. разреда	3	10 одељака уз бочни ходник или одговарајући отворени салонски простор са средишњим пролазом	11 одељака уз бочни ходник или одговарајући отворени салонски простор са средишњим пролазом	≥ 12 одељака уз бочни ходник или одговарајући отворени салонски простор са средишњим пролазом	Резервисано	Две или три осовине
Кола са лежајевима 1. или 1/2. разреда	4	10 одељака 1/2. разреда	Резервисано	Резервисано	Резервисано	≤ 9 одељака 1/2. разреда
Кола са лежајевима 2. разреда	5	10 одељака	11 одељака	≥ 12 одељака	Резервисано	Резервисано
Резервисано	6	Резервисано	Резервисано	Резервисано	Резервисано	Резервисано
Кола за спавање	7	10 одељака	11 одељака	12 одељака	< 10 одељака 2. разреда	< 10 одељака 1. разреда
Возила посебне конструкције, пртљажна и поштанска кола	8	Управљачка приколица са седиштима, свих разреда, с пртљажним одељком или без њега, с управљачницом за вожњу у оба смера	Возила са седиштима 1. или 1/2. разреда с пртљажним одељком или поштанским одељком	Возила са седиштима 2. разреда с пртљажним или поштанским одељком	Резервисано	Возила са седиштима, свих разреда с посебно опремљеним просторима, нпр. просторима за дечју игру
	9	Поштанска кола	Пртљажна кола с поштанским одељком	Пртљажна кола	Пртљажна кола и дво или троосовинска возила 2. разреда са седиштима, с пртљажним или поштанским одељком	Пртљажна кола с бочним ходником, са или без одељака под царинском пломбом

Напомена: Делови одељака се не узимају у обзир. Еквивалентан смештај у колима са отвореним салонским простором са средишњим пролазом добија се дељењем броја расположивих седишта са 6, 8 или 10, зависно од конструкције возила

Бројчане ознаке експлоатационих карактеристика путничких кола (5. и 6. цифра) – наставак

	→ 6. цифра ↓ 5. цифра	5	6	7	8	9
Резервисано	0	Резервисано	Резервисано	Резервисано	Резервисано	Резервисано
Возила са седиштима 1. разреда	1	Резервисано	Двоспратна путничка кола	≥ 7 одељака уз бочни ходник или одговарајући отворени салонски простор са средишњим пролазом	8 одељака уз бочни ходник или одговарајући отворени салонски простор са средишњим пролазом	9 одељака уз бочни ходник или одговарајући отворени салонски простор са средишњим пролазом
Возила са седиштима 2. разреда	2	Само за ОСЖД, двоспратна путничка кола	Двоспратна путничка кола	Резервисано	≥ 8 одељака уз бочни ходник или одговарајући отворени салонски простор са средишњим пролазом	9 одељака уз бочни ходник или одговарајући отворени салонски простор са средишњим пролазом
Возила са седиштима 1. или 1/2. разреда	3	Резервисано	Двоспратна путничка кола	Резервисано	≥ 8 одељака уз бочни ходник или одговарајући отворени салонски простор са средишњим пролазом	9 одељака уз бочни ходник или одговарајући отворени салонски простор са средишњим пролазом
Кола са лежајевима 1. или 1/2. разреда	4	Резервисано	Резервисано	Резервисано	Резервисано	≤ 9 одељака 1. разреда
Кола са лежајевима 2. разреда	5	Резервисано	Резервисано	Резервисано	Резервисано	≤ 9 одељака
Резервисано	6	Резервисано	Резервисано	Резервисано	Резервисано	Резервисано
Кола за спавање	7	> 12 одељака	Резервисано	Резервисано	Резервисано	Резервисано
Возила посебне конструкције и пртљажна кола	8	Путничка кола са седиштима и кола са лежајевима, свих разреда, с простором за бар или бифе	Двоспратна путничка кола с управљачницом са седиштима, свих разреда, са или без пртљажног одељка или без њега, с управљачницом за вожњу у оба смера	Кола за ручавање или путничка кола с простором за бар или бифе, с пртљажним одељком	Кола за ручавање	Друга специјална путничка кола (конференцијска, диско, бар, биоскоп, видео, амбуланта)
	9	Дво или троосовинска пртљажна кола с поштанским одељком	Остала кола	Дво или троосовинска кола за превоз путничких аутомобила	Кола за превоз путничких аутомобила	Сервисна возила

Напомена: Делови одељака се не узимају у обзир. Еквивалентан смештај у колима са отвореним салонским простором са средишњим пролазом добија се дељењем броја расположивих седишта са 6, 8 или 10, зависно од конструкције возила. ОСЖД - Организација за сарадњу међу железницама

Прилог 6.

Бројчане ознаке техничких карактеристика путничких кола (7. и 8. цифра)

Врста енергије Највећа брзина	→ 8. цифра ↓ 7. цифра	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
< 120 km/h	0	Сви напони *	Резервисано	3000 V~ + 3000 V=	1000 V~ *	Резервисано	1 500 V~	Други напони осим 1000 V, 1500V, 3000V	1500 V~ + 1500 V=	3000 V=	Резервисано
	1	Сви напони * + пара ¹	1000 V~ + пара ¹	1000 V~ + пара ¹	1000 V~ + пара ¹	1000 V~ + пара ¹	1000 V~ + пара ¹	Резервисано	1500 V~ + 1500 V= + пара ¹	3000 V= + пара ¹	3000 V= + пара ¹
	2	пара ¹	Пара ¹	3000 V~ + 3000 V= + пара ¹	Пара ¹	3000 V~ + 3000 V= + пара ¹	Пара ¹	3000 V~ + 3000 V= 1500 V~ + пара ¹	1500 V~ + пара ¹	1500 V~ + пара ¹	A ¹
121 do 140km/h	3	Сви напони	Резервисано	1000 V~ + 3000 V=	1000 V~ * ¹	1000 V~ * ¹	1000 V~	1000 V~ + 1500 V~ + 1500 V=	1500 V~ + 1500 V=	3000 V=	3000 V=
	4	Сви напони * + пара ¹	Сви напони + пара ¹	Сви напони + пара ¹	1000 V~ * ¹ + пара ¹	1500 V~ + 1500 V=	1000 V~ + пара ¹	3000 V~ + 3000 V=	1500 V~ + 1500 V= + пара ¹	3000 V= + пара ¹	Резервисано
	5	Сви напони + пара ¹	Сви напони + пара ¹	Сви напони + пара ¹	1000 V~ + пара ¹	Резервисано	1500 V~ + пара ¹	Други напони осим 1000V, 1500 V,3000V	1500 V~ + 1500 V= + пара ¹	Резервисано	Резервисано
	6	Пара ¹	Резервисано	3000 V~ + 3000 V=	Резервисано	3000 V~ + 3000 V=	Резервисано	Пара ¹	Резервисано	Резервисано	A ¹
141 do 160 km/h	7	Сви напони *	Сви напони	1500 V~ ¹ + 3000 V= ¹ Сви напони ²	1000 V~ *	1500 V~ + 1500 V=	1000 V~	1500 V~	1500 V~ + 1500 V=	3000 V=	3000 V=
	8	Сви напони * + пара ¹	Сви напони + пара ¹	3000 V~ + 3000 V=	Резервисано	Сви напони * + пара ¹	1000 V~ + пара ¹	3000 V~ + 3000 V=	Други напони осим 1000 V, 1500V, 3000 V	Сви напони * + пара ¹	A ¹ A ² Г ²
> 160 km/h	9	Сви напони * ²	Сви напони	Сви напони + пара ¹	1000 V~ + 1500 V~	1000 V~	1000 V~	Резервисано	1500 V~ + 1500 V=	3000 V=	A ¹ Г ²

1: Само за возила у унутрашњем саобраћају

2: Само за возила способна за међународни саобраћај

Сви електрични потенцијали: Једнофазна наизменична струја 1000 V 51 до 15 Hz, једнофазна наизменична струја 1500 V 50 Hz, једносмерна струја 1500 V, једносмерна струја 3000 V. Може укључивати једнофазну наизменичну струју 3000 V 50 Hz

*: За одређена возила с 1000 V једнофазне наизменичне струје допуштена је само једна фреквенција, или 16 2/3 Hz или 50 Hz

A: Аутономно грејање, без електричног кабла високонапонске магистрале воза

Г: Возила с електричним каблом високонапонске магистрале воза за све волтаже којима требају кола генератор за напајање климе

Пара: Само парно грејање. Ако су написани напони, ознака је на располагању и за возила без парног грејања

Тип и подтип возила за посебне намене (7. и 8. цифра)

7. цифра	8. цифра	Возило/машине
1 Горњи и доњи строј	1	Воз за постављање и обнављање колосека
	2	Опрема за постављање скретница и укрштаја
	3	Воз за санацију колосека
	4	Машина за чишћење засторне призме
	5	Машина за земљане радове
	6	
	7	
	8	
	9	Дизалица на шинама (осим за враћање исклизнутих возила)
	0	Остало или опште
2 Колосек	1	Подбијачица великог учинка за колосеке
	2	Друге машине за подбијање колосека
	3	Подбијачица са стабилизацијом
	4	Подбијачица за скретнице и укрштаје
	5	Плуг за планирање засторне призме
	6	Машина за стабилизацију колосека
	7	Машина за брушење и заваривање
	8	Вишенаменска машина
	9	Возило за преглед колосека
	0	Остало
3 Возни вод	1	Вишенаменска машина
	2	Машина за намотавање и одмотавање
	3	Машина за постављање стубова
	4	Машина за превоз колутова
	5	Машина за напињање возног вода
	6	Машина с подижућом радном платформом и машина с радном скелом
	7	Воз за чишћење
	8	Воз за подмазивање
	9	Возило за преглед возног вода
	0	Остало
4 Грађевински објекти	1	Машина за полагање подлоге
	2	Платформа за преглед мостова
	3	Платформа за преглед тунела
	4	Машина за прочишћавање плина
	5	Машина за вентилацију
	6	Машина с подизном радном платформом или с радном скелом
	7	Машина за осветљавање тунела
	8	
	9	
	0	Остало

7. цифра	8. цифра	Возило/машине
5 Утовар / истовар и различити превози	1	Машина за утовар/истовар и превоз шина
	2	
	3	Машина за утовар/истовар и превоз туцаника, шљунка итд.
	4	
	5	
	6	Машина за утовар/истовар и превоз прагова
	7	
	8	Машина за утовар/истовар и превоз скретничке опреме итд.
	9	Машина за утовар/истовар и превоз другог материјала
	0	Остало
6 Мерење	1	Возило за снимање података о земљаним радовима
	2	Возило за снимање података о геометрији колосека
	3	Возило за снимање података о возном воду
	4	Возило за снимање података о ширини колосека
	5	Возило за снимање података о сигнализацији
	6	Возило за снимање података о телекомуникацијама
	7	
	8	
	9	
	0	Остало
7 Хитни случајеви	1	Дизалица за хитне интервенције
	2	Вучно возило за хитне интервенције
	3	Воз за хитне интервенције у тунелима
	4	Возило за хитне интервенције
	5	Противпожарно возило
	6	Санитетско возило
	7	Возило с опремом
	8	
	9	
	0	Остало
8 Вуча, превоз, енергија итд.	1	Вучне јединице
	2	
	3	Транспортно возило (искључујући возила чија су 7 и 8. цифра 59)
	4	Моторна кола
	5	
	6	Дрезина/моторно возило
	7	Возило за бетонирање
	8	
	9	
	0	Остало

7. цифра	8. цифра	Возило/машине
9 Околина	1	Самоходни снежни плуг
	2	Вучено возило са снежним плугом
	3	Машина за чишћење снега
	4	Машина за одлеђивање
	5	Машина за механичко уништавање вегетације
	6	Машина за чишћење шина
	7	Возило за хемијско уништавање вегетације
	8	
	9	
	0	Остало
0 Железница / друм	1	Железничко/друмска машина 1. категорије
	2	
	3	Железничко/друмска машина 2. категорије
	4	
	5	Железничко/друмска машина 3. категорије
	6	
	7	Железничко/друмска машина 4. категорије
	8	
	9	
	0	Остало